

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

GEROS AGRARINĖS IR APLINKOSAUGOS ŽEMĖS BŪKLĖS STANDARTAI (GAAB) 2025 M.

Gediminas Dūdėnas,
Europos Sąjungos reikalų ir paramos politikos departamento
Išmokų už plotus skyriaus vyr. specialistas

- GAAB - tai standartų rinkinys, kuris, kartu su valdymo reikalavimais, sudaro paramos sąlygas (*conditionality*).
- Reikalavimai privalomi ir valstybėms narėms, ir ūkininkams.

GAAB 1 - Daugiamečių pievų apsauga

GAAB 2 - Šlapynių ir durpžemių apsauga

GAAB 3 - Draudimas deginti ražienas

GAAB 4 - Paviršinių vandens telkinių apsauga

GAAB 5 - Erozijai jautrių teritorijų apsauga

GAAB 6 - Dirvos apsauga jautriausiu periodu

GAAB 7 - Augalų kaita

GAAB 8 - Biologinė įvairovė ir kraštovaizdis

GAAB 9 - Aplinkos atžvilgiu jautrių daugiamečių pievų apsauga

- GAAB - tai standartų rinkinys, kuris, kartu su valdymo reikalavimais, sudaro paramos sąlygas (*conditionality*).
- Reikalavimai privalomi ir valstybėms narėms, ir ūkininkams.

GAAB 1 - Daugiamečių pievų apsauga

GAAB 2 - Šlapynių ir durpžemių apsauga

GAAB 3 - Draudimas deginti ražienas

GAAB 4 - Paviršinių vandens telkinių apsauga

GAAB 5 - Erozijai jautrių teritorijų apsauga

GAAB 6 - Dirvos apsauga jautriausiu periodu

GAAB 7 - Augalų kaita

GAAB 8 - Biologinė įvairovė ir kraštovaizdis

GAAB 9 - Aplinkos atžvilgiu jautrių daugiamečių pievų apsauga

2025 m.
pasikeitimai,
naujovės

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

2024 → 2025

GAAB 2 - Šlapynių ir durpžemių apsauga

2025 m. pradedami taikyti standarto reikalavimai.

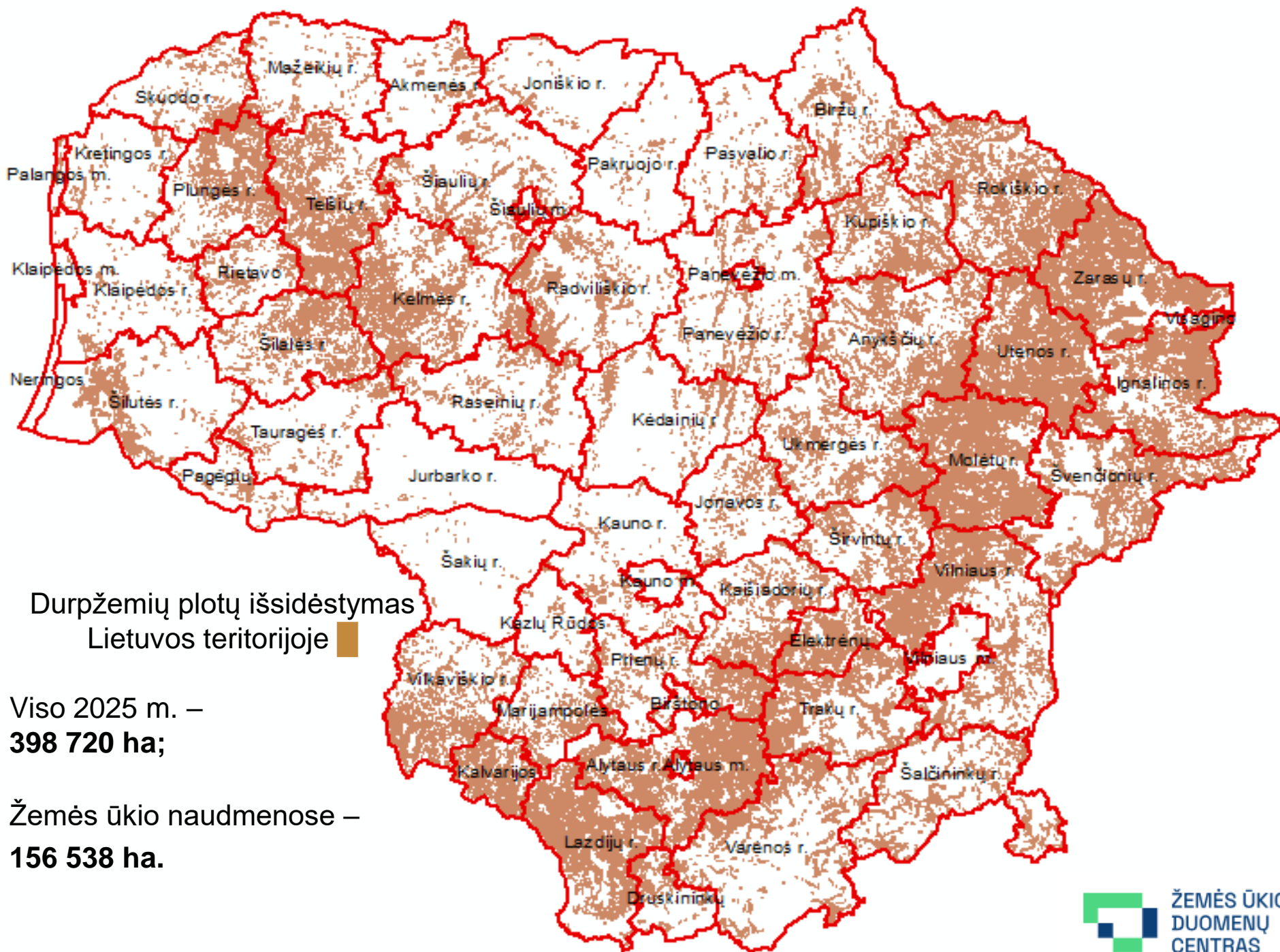
Nustatytuose šlapynių ir durpžemių plotuose:

- Draudžiamas naujų sausinimo sistemų įrengimas, senų remontas galimas, jei tai nepakenks durpžemių būklei;
- Draudžiama deginti durpžemius;
- Durpžemių plotuose draudžiamas arimas;
- Numatyta tolerancija - jei durpžemių plotai lauke yra $\leq 10\%$ ir ≤ 1 ha sankcijos netaikomos.

2025 m. pradedamas taikyti standartas.

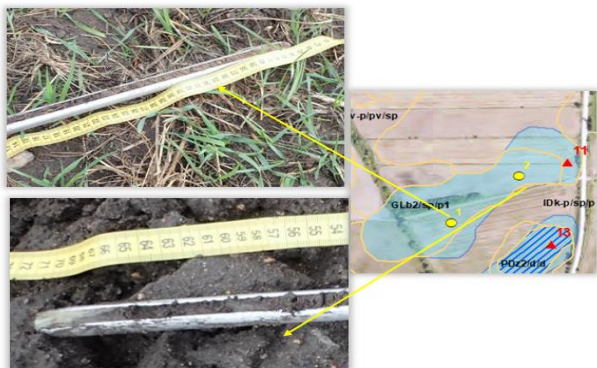
2023-2024 m. šlapynių ir durpžemių duomenys ženkliai atnaujinti.

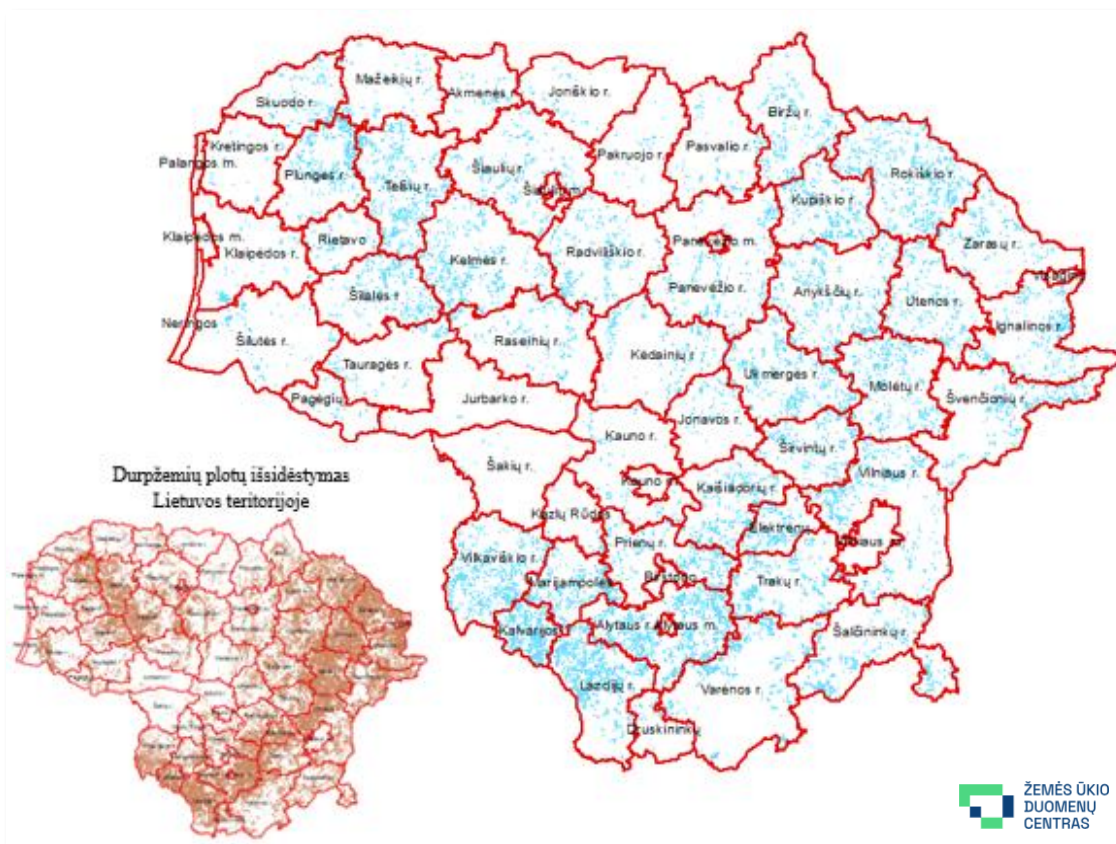

- 2023 m. gauti 98 pranešimai;
- 2024 m. gautas 21 pranešimas;
- Ariamieji durpžemiai 2023 m. sudarė 30 343 ha – visi plotai pertikrinti ir patikslinti.

- Po tikslinimų bendras durpžemių plotas Lietuvoje sumažėjo apie 6 proc.

Data	ha
2024-01-16	425 242
2025-01-03	398 720

Ariamų durpžemių išsidėstymas Lietuvos teritorijoje

2023 m. deklaruota - 30 343 ha

GAAB 4 - Paviršinių vandens telkinių apsauga

Apsauginėse juostose:

- Paviršinio vandens telkinių apsaugos juostose ir melioracijos griovių pagrioviuose draudžiama dirbti žemę ir skleisti mineralines trąšas, mėšlą, srutas, AAP;
- 2025 m. sumažėja juostų plotis prie >95 proc. melioracijos griovių - 2024 m. buvo 3 metrai, 2025 m. bus 1 metras;
- 2025 m. žemėlapis atnaujintas pagal naujausius reikalavimus, duomenis ir bus prieinamas PPIS;
- Pareiškėjams nieko vertinti, matuoti, skaičiuoti savarankiškai nereikės;
- Ekologiniai ūkiai PPIS galės matyti ar prie jų laukų melioracijos grioviai, ar ištiesintos-sureguliuotos upės.

Keičiasi reikalavimai prie melioracijos griovių, mažėja juostų plotis prie >95 proc. melioracijos griovių - 2024 m. buvo 3 metrai, 2025 m. bus 1 metras.

Apsauginių juostų žemėlapis 2025 m. atnaujintas.

2024 metai

2025 metai

**GAAB4 apsaugos
juostų plotas –**

65 976 ha

**2024 m. deklaruotas
GAAB4 plotas –**

7 684 ha

Sutartiniai ženklai

 Grioviai

**GAAB4 apsaugos
juostų plotas –**

27 847 ha

Sutartiniai ženklai

- Melioracijos grioviai ilgesni negu 3 km
- Melioracijos grioviai trumpesni negu 3 km
- Kiti grioviai

GAAB 5 - Erozijai jautriųjų teritorijų apsauga

Erozijai jautriose teritorijose privaloma:

- neauginti bulvių, runkelių, kitų šakniavaisių ir šakniagumbių;
- nuo lapkričio 15 d. iki **kovo 1 d.** užtikrinti bent minimalią žolinę augmeniją, ražienų laukus, kitas augalų liekanas, dirbimas draudžiamas;
- vaismedžių ir vaiskrūmių plotuose, tarpueiliuose draudžiamas žemės dirbimas ir purenimas;
- arimas tik skersai šlaito;
- nuo 2024 m. nebetaikomos tolerancijos, paklaidos („Jeigu erozijos plotai lauke yra mažesni nei 10%, bet ne daugiau kaip 1 ha, sankcija netaikoma“ ar pan. (EK nepritarė; 2025 m. bus teikiami nauji variantai vertinimui)).

Keičiasi dangos
išlaikymo laikotarpis:

Buvo lapkričio 15 d. -
kovo 15 d.

Bus lapkričio 15 d. - kovo
1 d.

2024 → 2025

GAAB 6 - Dirvos apsauga jautriausiu periodu

Pagrindinės sąlygos:

Kiekvienais metais lapkričio 15 d. - **kovo 1 d.**:

- deklaruojantiems **iki 50 ha** → **min. 50 proc.** ariamosios žemės, sodų ir uogynų plote turi būti užtikrinama minimali danga;
- deklaruojantiems **daugiau nei 50 ha** → **min. 65 proc.** ariamosios žemės, sodų ir uogynų plote turi būti užtikrinama minimali danga;
- Minimali danga: žieminės kultūros, tarpiniai pasėliai, ražienos ar kt. augalų liekanos;
- Deklaruotuose ražienų plotuose arimas draudžiamas, bet žemės dirbimas neariminiu būdu, skutimas, kultivavimas nedraudžiamas, bet ražienos turi išlikti matomos;
- Juodąjį pūdymą iki kiekvienų metų *lapkričio 1 d.* būtina apsėti;
- Minimali danga neprivaloma sodų ir uogynų plotuose, kai jie atnaujinami ir po daržovių, bulvių, ir runkelių auginimo.

2 sav. trumpinamas
minimalus dangos
išlaikymo laikotarpis.

Nuo 2025 m. išlaikyti
dangą privaloma lapkričio
15 d. - kovo 1 d.

GAAB 7 - Augalų kaita

Pagrindinės sąlygos 2025 m.:

- Minimalus augalų kaitos reikalavimas - bent **35 proc.** ariamosios žemės plote keisti pasėlius kasmet;
- Vietoje augalų keitimo galima auginti **įsėlį, posėlį, tarpinius pasėlius per žiemą (min. išlaikymas 6 savaites)**. Išlaikymo laikotarpiu plotų negalima naudoti ganymui ar derliui gauti;
- Tas pats pagrindinis pasėlis negali būti auginamas ilgiau nei **3 m.** tame pačiame plote;
- Nelieka specifinių išimčių kukurūzams. Augintojams nebereikės įrodymų apie min. SG skaičių ar pašarų gamybą;
- Išlieka išimtis žolinių azotą kaupiančių augalų, ganyklų arba pievų iki 5 metų, daugiamečių sodinių, daugiamečių pievų, natūralių ir pusiau natūralių pievų ir pūdymo plotams, ekologiniams ūkiams;
- **Atkreipkite dėmesį!** Jei GAAB 7 užskaitai augami tik tarpiniai pasėliai per žiemą - 6 savaitių išlaikymo laikotarpiu tų plotų negalima naudoti ganymui (min. 35 proc. ariamosios žemės plote)!

Augalų kaita kasmet:
65 → 35 proc.

Gražinama galimybė
vietoje augalų kaitos
auginti antrinius pasėlius.

Ilginama kiek tas pats
pasėlis gali augti tame
pačiame plote: 2→3 m.

Nelieka išimčių
kukurūzams. Nereikės
įrodymų apie SG ar
pašarų gamybą.

GAAB 8 - Biologinė įvairovė ir kraštovaizdis

Pagrindinės sąlygos 2025 m.:

- **Nelieka reikalavimų skirti min. 4 (ar 7) proc.** ariamosios žemės negamybinėms veikloms;
- Deklaruotus kraštovaizdžio elementus bus privaloma išlaikyti. Išsiplečia taikymo sritis - bus taikoma ariamojoje žemėje, ganyklose ir pievose, daugiamečiuose sodiniuose. Taikoma tik 2 elementams:
  - miškeliai, medžių ir krūmų grupės, žolinė danga, želdynai ir (ar) želdiniai (įskaitant apleistas sodybvietes ar apleistus ūkinius pastatus, kurie nėra vyraujantys, tačiau galintys teikti prieglobstį faunai ir naudą biologinei įvairovei taip prisidedant prie GAAB 8 tikslo);
  - vandens telkiniai (kūdros, tvenkiniai, ežerėliai).
- Visose teritorijose draudžiama kirsti ir genėti medžius ir gyvatvores paukščių jauniklių perėjimo ir augimo metu, t. y. nuo kovo 1 d. iki rugpjūčio 1 d.

Kardinaliai keičiasi standarto reikalavimai - nelieka reikalavimų skirti plotus negamybinėms veikloms.

Savanoriškais KE išlaikymas ariamojoje žemėje, pievose, daugiamečiuose sodiniuose.

Draudimas kirsti ir genėti medžius bus taikomas ne tik Natura2000 teritorijose.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!

Konsultacijos dėl GAAB – tiesiogines@zum.lt
Naujausi GAAB reikalavimų žemėlapiai –
<https://zuikvc.maps.arcgis.com/>; rubrika „GAAB ir VR“